

Uitstel van de inwerkingtreding van het nieuwe pandrecht

Jennifer Callebaut

Notarieel jurist

Doctoraatsassistent faculteit rechtsgeleerdheid UGent

1. De komst van het nieuwe pandrecht, met als nieuwe benaming voor titel XVII van het Burgerlijk Wetboek “*Zakelijke zekerheden op roerende goederen*”, is al enige tijd aangekondigd¹. De inwerkingtreding ervan was voorzien op 1 december 2014², maar is intussen uitgesteld tot 1 januari 2017³. Dit artikel gaat kort in op de krachtlijnen van het nieuwe pandrecht, op het uitstel van haar inwerkingtreding en op de gevolgen van dit uitstel.

§ 1. KRACHTLIJNEN

2. Vanaf de inwerkingtreding van de Pandwet zal een pandrecht op roerende goederen consensueel kunnen ontstaan⁴. De tegenwerpelijheid van het pand zal gerealiseerd worden door de registratie ervan in het pandregister of door de buitenbezitstelling. De buitenbezitstelling blijft met andere woorden een mogelijkheid voor het pand gevestigd op lichamelijke roerende goederen en schuldvorderingen, maar zal niet langer vereist zijn⁵. De bestaande formaliteiten zullen vervallen.

3. De Pandwet voorziet de registratie van het pandrecht in het Nationaal Pandregister. Het zogenaamde “*pandregister*” is een geïnformatiseerd systeem voor het invoeren en raadplegen van pandrechten en voor het wijzigen, hernieuwen of verwijderen van de registratie van pandrechten. Het wordt bewaard bij de dienst Hypotheken van de algemene administratie van de Patrimoniumdocumentatie van de federale overheidsdienst Financiën⁶.

§ 2. UITSTEL VAN INWERKINGTREDING

4. Het nieuwe pandrecht berust op een optimale werking van dit register. De ICT-dienst van de

FOD Financiën opteerde om de dienstverlening aan een externe leverancier toe te vertrouwen. De uitbouw van dit register, meer bepaald de toekenning van de overheidsopdracht ervan, nam evenwel meer tijd in beslag dan oorspronkelijk gedacht omdat de beveiliging en de continuïteit van de dienstverlening veel aandacht vereiste⁷. In november 2014 stond het vast dat het pandregister niet operationeel kon zijn op 1 december 2014.

5. De inwerkingtreding op 1 december 2014 zonder operationeel pandregister zou aanzienlijke gevolgen teweegbrengen. Voor een belangrijk deel van de te vestigen pandrechten zoals het pand gevestigd op handelszaken of landbouwexploitaties zou geen tegenstelbaarheid kunnen bekomen worden. Aangezien dergelijke kredieten worden verleend onder zekerheid van een pand op handelszaak of een landbouwvoorrecht zou dit een nefast gevolg hebben op de kredietverleningen aan deze ondernemingen.

Bovendien zou de Pandwet ook de wet van 15 april 1884 betreffende de landbouwleningen en het eerste hoofdstuk van de wet van 25 oktober 1919 betreffende het in pand geven van de handelszaak, het disconto en het in pand geven van de handelsfactuur, alsmede de aanvaarding en de keuring van het rechtstreeks voor gebruik gedane leveringen opheffen. Het zou vanaf 1 december 2014 niet meer mogelijk geweest zijn om panden op een handelszaak te vestigen volgens de wet van 25 oktober 1919, noch hernieuwingen van bestaande pandinschrijvingen op handelszaak te doen. Hetzelfde zou gelden voor de landbouwvoorrechten gevestigd conform de wet van 15 april 1884. Er zouden met andere woorden geen nieuwe pandrechten kunnen gevestigd worden, maar ook bestaande panden op handelszaken en landbouwvoorrechten

1. Wet 11 juli 2013 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek wat de zakelijke zekerheden op roerende goederen betreft en tot opheffing van diverse bepalingen ter zake, *BS* 2 augustus 2013, 48.463. (hierna afgekort: “Pandwet”); J. BAECK en M. KRUIJTHOF (eds.), *Het nieuwe zekerheidsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2014, 178 p.; J. DEL CORRAL, “Zekerheidsrechten. Stand van zaken”, *NjW* 2014, 578-596; E. DIRIX, “De wet van 11 juli 2013 betreffende de zakelijke zekerheden”, *Notariaat* 2014, afl. 1, 1-6.

2. Art. 109 Pandwet.

3. Art. 2 wet 26 november 2014 tot wijziging van de datum van inwerkingtreding van de wet van 11 juli 2013 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek wat de zakelijke zekerheden op roerende goederen betreft en tot opheffing van diverse bepalingen ter zake, *BS* 1 december 2014, 93.115

4. Art. 7 Pandwet (= art. 2 Zakelijke zekerheden op roerende goederen).

5. E. DIRIX, “De wet van 11 juli 2013 betreffende de zakelijke zekerheden”, *Notariaat* 2014, afl. 1, (1) 2.

6. Art. 32 Pandwet (= art. 26 Zakelijke zekerheden op roerende goederen).

7. Verslag namens de commissie voor de Justitie uitgebracht door mevrouw S. SMEYERS bij het wetsvoorstel tot wijziging van de datum van inwerkingtreding van de wet 11 juli 2013 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek wat de zakelijke zekerheden op roerende goederen betreft en tot opheffing van diverse bepalingen terzake, *Parl.St.* Kamer 2014-15, nr. 54-565/003, 5 (hierna afgekort: “Verslag namens de commissie voor Justitie”).

dreigden verloren te gaan of het tegenstelbaarheid te verliezen.

6. De wetgever stelde de inwerkingtreding van de pandwet daarom uit tot 1 januari 2017. Aldus calculeerde hij een veiligheidsmarge in om rekening te houden met eventuele beroepsprocedures bij de Raad van State van misnoegde concurrenten⁸ en om een noodzakelijke testfase te voorzien.⁹ De vervroegde inwerkingtreding via koninklijk besluit is mogelijk.¹⁰

§ 3. GEVOLGEN VAN HET UITSTEL

7. De huidige formaliteiten blijven ten gevolge van het uitstel bestaan tot uiterlijk 31 december 2016 indien de inwerkingtreding van het nieuwe pandrecht niet vervroeg bij koninklijk besluit

gebeurt. Een buitenbezitstelling van de bezwaarde goederen blijft tot dat ogenblik vereist. De tegenstelbaarheid van het pand op handelszaak blijft onderworpen aan de inschrijving op het hypotheekkantoor¹¹. De inschrijving van het landbouwvoorrecht op het registratiekantoor¹² en een “*openbare of behoorlijk geregistreerde onderhandse akte*” voor het burgerlijk pand met een waarde boven de 375 EUR¹³ blijven noodzakelijk voor de tegenwerpelijke ervan.

§ 4. BESLUIT

8. Behoudens vervroegde inwerkingtreding bij koninklijk besluit, zal het nieuwe pandrecht in werking treden op uiterlijk 1 januari 2017. De bestaande formaliteiten blijven behouden tot dat ogenblik.

8. Verslag namens de commissie voor Justitie, *supra* noot 7, 5.

9. Wetsvoorstel tot wijziging van de datum van inwerkingtreding van de wet van 11 juli 2013 tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek wat de zakelijke zekerheden op roerende goederen betreft en tot opheffing van diverse bepalingen terzake, *Parl.St.* Kamer 2014-15, nr. 54-0565/001, 4.

10. Art. 109 Pandwet.

11. Art. 4 wet 25 oktober 1919 betreffende het in pand geven van de handelszaak, het disconto en het in pand geven van de factuur, alsmede de aanvaarding en de keuring van de rechtstreeks voor het verbruik gedane leveringen, *BS* 5 november 1919.

12. Art. 5 en 15 wet 15 april 1884 betreffende de landbouwleningen, *BS* 11 mei 1884.

13. Art. 2074 BW.